

Co sprawdzaliśmy na *Sprawdzianie 2007*?

(materiał dla uczniów, rodziców i nauczycieli)

Prezentujemy zadania z arkusza egzaminacyjnego „W szkole”. Pogrupowaliśmy je tak, jak wyniki sprawdzianu zostaną przedstawione na zaświadczeniach dla uczniów – w 5 obszarach umiejętności:

- czytanie
- pisanie
- rozumowanie
- korzystanie z informacji
- wykorzystywanie wiedzy w praktyce.

Każdy z obszarów został podzielony na poszczególne umiejętności – zgodnie z zapisami w standardach wymagań egzaminacyjnych. Przy nazwach tych umiejętności podaliśmy maksymalną liczbę punktów do uzyskania, a pod nimi treść zadań i opisy czynności ucznia. Ponadto w zadaniach z 4 odpowiedziami do wyboru zaznaczyliśmy poprawne odpowiedzi, a w zadaniach wymagających zapisania rozwiązania podaliśmy przykłady prac ocenionych na maksymalną liczbę punktów.

Najlepszym sposobem analizy zamieszczonego materiału jest jego wspólna lektura i omówienie przez uczniów i rodziców oraz uczniów i nauczycieli.

CZYTANIE

1) Czytanie tekstu literackiego

[8 punktów]

Tekst I

To było fajne, to rozdanie nagród. Przyszliśmy rano do szkoły z naszymi tatusiami i mamusiami, które ubrały nas jak pajaców. Mieliśmy niebieskie ubrania i białe koszule. [...]

I ja, i reszta chłopaków czekaliśmy z niecierpliwością na to rozdanie nagród. Ale nie z powodu nagród [...]. Czekaliśmy dlatego, że po rozdaniu nagród nie idzie się już do szkoły i są wakacje. [...]

Nagrody były dla wszystkich. Annaniasz, który jest pierwszym uczniem i pieszczoszkiem naszej pani, dostał nagrodę z arytmetyki, nagrodę z historii, nagrodę z geografii, nagrodę z gramatyki, nagrodę z ortografii, nagrodę z fizyki i nagrodę za zachowanie. [...] Kleofas, który jest ostatni w klasie, dostał nagrodę za koleżeństwo, a ja dostałem nagrodę za elokwencję*. Tata był bardzo zadowolony, ale później się trochę rozczarował, bo pani powiedziała mu, że w mojej elokwencji nagrodzono nie tyle jakość, ile ilość. Muszę zapytać tatę, co to znaczy. [...]

Po drodze do domu myślałem sobie, że to fajnie, że szkoła się skończyła, że nie będzie lekcji ani ćwiczeń, ani kar, ani zabawy na pauzach i że teraz nie będę widział kolegów przez tyle miesięcy, i że nie będziemy się razem wygłupiać, i że będę się czuł okropnie sam.

– Cóż to, Mikołaju – powiedział tata – nic nie mówisz? Przecież zaczęły się twoje wymarzone wakacje!

Wtedy zacząłem płakać i tata powiedział, że ze mną można zwariować.

Sempé i Goscinny, *Rekreacje Mikołajka*, Warszawa 1964

*elokwencja – 1. umiejętność pięknego, zrozumiałego wypowiadania się
2. ironicznie: wielomówność, gadulstwo

Zadania	Uczeń:
1. Kto opowiada o zakończeniu roku szkolnego i rozdaniu nagród? A. Tato. B. Kleofas. C. Annaniasz. ☒ D. Mikołaj.	rozpoznaje narratora w tekście literackim;
2. Mikołaj był przekonany, że w odświętnym ubraniu wygląda A. poważnie. ☒ B. śmiesznie. C. atrakcyjnie. D. elegancko.	odczytuje sens porównania: <i>ubrały nas jak pajaców</i>;
3. Tato dowiedział się od pani, że Mikołaj dostał nagrodę za A. małomówność. B. pilność. ☒ C. gadatliwość. D. koleżeńskość.	odczytuje sens żartobliwej wypowiedzi: <i>w mojej elokwencji nagrodzono nie tyle jakość, ile ilość</i>;
4. Dlaczego Mikołaj zaczął płakać? A. Było mu przykro, że inni dostali więcej nagród. B. Rozżalił go ironiczny komentarz wychowawczyni. C. Martwił się, że rozczarował swego tatę. ☒ D. Zrozumiał, że będzie mu brakowało kolegów.	odczytuje sens całego tekstu – określa przyczynę zaskakującej reakcji głównego bohatera.
Tekst II	
Ostatnia lekcja Na tej lekcji... – jak na złość! ze mną dzieje się aż coś! Niby siedzę... niby słucham... – ale słucham jednym uchem! Drugie ucho zaś tymczasem łowi szept dalekich lasów... Jedna noga tkwi pod stołem, zbędna jak ten w płocie kołek... Drugą moją nogę boso gdzieś do lasu... het, poniosło!... Ręka gładzi szkolną ławę... ławą mnie roztkliwia prawie, a już druga ręka rwie się do szukania grzybów w lesie! Halina Szayerowa	
Zadania	Uczeń:
6. Które słowo <u>najlepiej</u> nazywa to, co odczuwa bohater wiersza? A. Zadowolenie. B. Niechęć. C. Rozleniwienie. ☒ D. Rozdwojenie.	interpretuje wiersz – określa odczucia bohatera;

3) Czytanie planu

[1 punkt]

Plan działki szkolnej

52 m

N

52 m

wejście

Legenda

krzewy

trawa

rabaty kwiatowe

Zadanie	Uczeń:
16. W jakiej części działki rosną krzewy? ☒ A. Północno-zachodniej. B. Północno-wschodniej. C. Południowo-zachodniej. D. Południowo-wschodniej.	odczytuje kierunek geograficzny pośredni.

PISANIE

1) Formulowanie odpowiedzi na pytanie

[2 punkty]

Zadanie	Uczeń:
25. Co w szkole lubisz najbardziej i dlaczego? Odpowiedz w 2-3 zdaniach.	• udziela odpowiedzi na pytanie i uzasadnia swoje stanowisko; [1punkt] • nie popełnia błędów ortograficznych ani interpunkcyjnych. [1 punkt]

Przykłady dobrych prac

Przykład 1.

Najbardziej lubię lekcje matematyki, ponieważ pani jest bardzo miła. Jak czegoś nie rozumiem, to zawsze mi wytłumaczy.

Przykład 2.

Najbardziej w szkole lubię swoich kolegów. Pomagają mi w złych i trudnych chwilach. Są oni dla mnie czymś więcej niż kolegami, to moi przyjaciele.

Przykład 3.

W szkole najbardziej lubię wychowanie fizyczne. Na tej lekcji mogę grać, bawić się i krzyczeć, a przy tym nie muszę myśleć. Najbardziej jednak lubię grać w siatkówkę.

Przykład 4.

W szkole najbardziej lubię przerwy. W czasie przerw można pogadać z kolegami, wyjść na dwór i zjeść śniadanie.

2) Pisanie wypowiedzi na zadany temat

[8 punktów]

Zadanie	Uczeń:
26. Opisz życzliwie koleżankę lub kolegę ze szkoły. <i>Twoje wypracowanie powinno zająć co najmniej połowę wyznaczonego miejsca.</i>	• pisze na temat; [3 punkty] • poprawnie komponuje wypowiedź [1 punkt] (należało napisać wypowiedź spójną i uporządkowaną, zajmującą co najmniej 9 linijek); • pisze poprawnie pod względem językowym (dopuszczalny 1 błąd); [2 punkty] • przestrzega zasad ortografii [1 punkt] (dopuszczalne 3 błędy); • przestrzega zasad interpunkcji [1 punkt] (dopuszczalne 3 błędy).

Przykłady dobrych prac

Przykład 1.

Mój kolega Bartek jest przystojnym smukłym brunetem. Jego nos jest lekko przekrzywiony w prawo, a odstające uszy przykryte są dość długimi włosami. Zwykle do szkoły przychodzi w bluzie z kapturem. Codziennie, gdy go widzę, jest otoczony dziewczynami. Jego ulubiony przedmiot to j. niemiecki. Nieźle już mówi i pisze w tym języku. Na lekcjach lubi gryźć ołówki.

Bartek jest muzykalny, dlatego chodzi do szkoły muzycznej. Bardzo ładnie gra na organkach. Jest życzliwy dla innych. Uwielbia grać w szachy, bierki i chińczyka. A druga wojna światowa to jego pasja od dzieciństwa. Nie bardzo lubi lekcje wychowania fizycznego, ponieważ nie jest zbyt sprawny fizycznie.

Mogę powiedzieć, że Bartek to mój prawdziwy przyjaciel.

Przykład 2.

Moja koleżanka ma na imię Agnieszka i ma trzynaście lat. Chodzi razem ze mną do szóstej klasy. Jest osobą szczupłą i wysoką. Ma niebieskie oczy, mały nos i wąskie usta. Jej cechą charakterystyczną jest przede wszystkim koleżeństwo. To dobra i miła dziewczyna, otwarta na ludzi. Często pomaga mi w trudnych sytuacjach. Czasem nawet bywa zabawna. Lubi przyrodę, dlatego przynajmniej raz w tygodniu jeździ na wycieczki rowerowe do lasu. A w wolnych chwilach czyta książki przygodowe.

Według mnie jest to najsympatyczniejsza koleżanka w klasie. Życzę każdemu takiej przyjaciółki jak Agnieszka.

Przykład 3.

Moją ulubioną koleżanką, a także przyjaciółką, jest Angelina z mojej klasy. Często chodzimy razem do miasta i rozmawiamy o naszych wspólnych sprawach. Lubię ją za to, że jest miła i życzliwa, a także za to, że pomaga mi w matematyce. Zawsze uśmiechnięta i radosna, woli się śmiać niż marudzić.

Angelina ma ciemne, brązowe włosy, które są długie i zawsze związane w kitkę. Oczy ma zielone. Z całą pewnością pasują one do jej ce-

ry i charakteru. Angelina potrafi mnie oderwać od telewizora czy komputera. Dzięki niej przebywam dużo na świeżym powietrzu i chodzę uśmiechnięta do szkoły.

Ogólnie jest z nią fajnie przebywać i spędzać wolny czas.

Przykład 4.

Moją koleżanką w szkole jest Patrycja. Wyglądem jest podobna do mnie. Ma krucze włosy i piwne oczy oraz śniadą cerę. Patrycja jest troszeczkę niższa ode mnie. Na co dzień ubiera się na sportowo. Jedyne na szkolne dyskoteki zakłada spódniczki.

Potrafi dotrzymać słowa. Gdy powierzę jej swoją tajemnicę, to ona nigdy nikomu tego nie powie. Moja mama twierdzi, że jesteśmy przyjaciółkami. Traktuję Patrycję prawie jak siostrę. Nic dziwnego, że spędzamy ze sobą dużo wolnego czasu. Chodzimy do kina, na spacer, na dyskoteki.

Bardzo ją lubię i myślę, że zostaniemy przyjaciółkami do końca życia.

ROZUMOWANIE

1) Umieszczanie dat w przedziałach czasowych i posługiwanie się kategoriami czasu w celu porządkowania wydarzeń [3 punkty]

Tekst do zadań 10. i 11.

CZY WIESZ, ŻE...

Pierwszym ministerstwem oświaty w Polsce i pierwszą tego typu instytucją w Europie była Komisja Edukacji Narodowej (KEN), powołana 14 października 1773 roku przez Sejm na wniosek króla Stanisława Augusta Poniatowskiego. Wielkim osiągnięciem Komisji była reforma szkolnictwa w Polsce.

Jedną ze szkół objętych reformami KEN-u była szkoła w Płocku, założona w 1180 roku. Jest to najstarsza z istniejących do dziś i nieprzerwanie działających szkół w Polsce.

Na podstawie: <http://pl.wikipedia.org>

Zadania	Uczeń:
10. W jakich czasach została założona najstarsza, istniejąca do dziś, szkoła w Polsce? A. Prehistorycznych. B. Starożytnych. ☒ C. Średniowiecznych. D. Nowożytnych.	sytuuje wydarzenie w odpowiednim okresie historycznym;
11. W którym wieku powstała Komisja Edukacji Narodowej? A. XI B. XII C. XVII ☒ D. XVIII	ustala wiek, w którym miało miejsce dane wydarzenie;
12. Uczniowie zorganizowali pokaz ubiorów z różnych okresów historycznych. Ewa była polskim szlachcicem z XVI wieku, Kamil – żołnierzem z I wojny światowej, Hania – średniowiecznym rycerzem, a Jacek – posłem Sejmu Czteroletniego. Dzieci pokazały te stroje, zaczynając od najdawniejszego. Kto wystąpił pierwszy? A. Ewa. B. Kamil. ☒ C. Hania. D. Jacek.	ustala najdawniejszy z podanych okresów historycznych.

2) Dostrzeganie prawidłowości i sprawdzanie ich na przykładach

[1 punkt]

KWIECIEŃ 2007

Pn	2	9	16	23	30
Wt	3	10	17	24	
Śr	4	11	18	25	
Cz	5	12	19	26	
Pt	6	13	20	27	
So	7	14	21	28	
N	1	8	15	22	29

Zadanie	Uczeń:
14. Uczniowie pojadą na wycieczkę 10 i 11 maja 2007 r. Jakie to będą dni tygodnia? A. Środa i czwartek. B. Sobota i niedziela. C. Piątek i sobota. ☒ D. Czwartek i piątek.	na podstawie kalendarza określa dni tygodnia dla podanych dat.

3) Rozpoznawanie własności figur i liczb

[1 punkt]

Plan działki szkolnej

52 m

N

Legenda

krzewy

trawa

rabaty kwiatowe

52 m

wejście

Zadanie	Uczeń:
17. Jaką część działki zajmują rabaty kwiatowe? A. $\frac{1}{5}$ B. $\frac{1}{4}$ C. $\frac{3}{4}$ D. $\frac{4}{5}$	określa, jaką częścią figury podzielonej na równe części jest wskazany fragment.

4) Ustalanie sposobu rozwiązania zadania i analizowanie otrzymanych wyników

[3 punkty]

Zadania	Uczeń:
21. Klasa VI miała 5 lekcji, po 45 minut każda. Ile czasu upłynęło od rozpoczęcia pierwszej lekcji do końca piątej, jeśli jedna przerwa była 15-minutowa, a pozostałe 10-minutowe? Obliczony czas wyraż w godzinach. <i>Zapisz obliczenia i uzupełnij odpowiedź.</i>	ustala sposób obliczenia łącznego czasu trwania zdarzeń; [1 punkt]
Przykłady dobrych prac zostały zamieszczone dalej – w części pt. <i>Wykorzystywanie wiedzy w praktyce.</i>	
22. Prostokątna podłoga w klasie ma wymiary 6,5 m i 9 m. Jedna puszka lakieru kosztuje 15,20 zł i wystarcza na pomalowanie 10 m² podłogi. Ile puszek lakieru trzeba kupić, żeby pomalować całą podłogę? Ile będą kosztowały? <i>Zapisz obliczenia i uzupełnij odpowiedzi.</i>	• ustala sposób obliczenia pola prostokąta o podanych wymiarach; [1 punkt] • analizuje otrzymane wyniki i ustala najmniejszą liczbę całkowitą spełniającą warunki zadania. [1 punkt]
Przykłady dobrych prac zostały zamieszczone dalej – w części pt. <i>Wykorzystywanie wiedzy w praktyce.</i>	

KORZYSTANIE Z INFORMACJI

1) Wskazywanie źródła informacji

[2 punkty]

Zadania	Uczeń:
5. Gdzie Mikołaj powinien szukać słów, którymi mógłby zastąpić potoczne określenia <i>fajny</i>, <i>fajnie</i>? A. W encyklopedii powszechnej. B. W słowniku wyrazów bliskoznacznych. C. W słowniku polsko-niemieckim. D. W słowniku ortograficznym.	wskazuje źródło informacji według podanego kryterium;
24. W jakim słowniku na pewno znajdziesz zasady polskiej pisowni?	określa rodzaj słownika według podanego kryterium. [1 punkt]
Poprawna odpowiedź <i>Zasady polskiej pisowni na pewno znajdę w słowniku ortograficznym.</i>	

2) Posługiwanie się źródłem informacji

[2 punkty]

Zadanie	Uczeń:												
23. Oto grzbiety pewnej sześciotomowej encyklopedii. Napisz, w którym tomie można znaleźć informacje o każdym z podanych niżej autorów lektur szkolnych. <table><tr><td>tom 1</td><td>tom 2</td><td>tom 3</td><td>tom 4</td><td>tom 5</td><td>tom 6</td></tr><tr><td>A - D</td><td>E - J</td><td>K - Ne</td><td>Nę - P</td><td>R - Ts</td><td>Tu - Z</td></tr></table> Alfred Szklarski – tom Mark Twain – tom Edmund Niziurski – tom Jack London – tom	tom 1	tom 2	tom 3	tom 4	tom 5	tom 6	A - D	E - J	K - Ne	Nę - P	R - Ts	Tu - Z	wykorzystuje znajomość układu haseł w encyklopedii do wskazania odpowiednich tomów.
tom 1	tom 2	tom 3	tom 4	tom 5	tom 6								
A - D	E - J	K - Ne	Nę - P	R - Ts	Tu - Z								
Poprawna odpowiedź Alfred Szklarski – tom 5 Mark Twain – tom 6 Edmund Niziurski – tom 4 Jack London – tom 3													

WYKORZYSTYWANIE WIEDZY W PRAKTYCE

1) Wykonywanie obliczeń dotyczących długości

[2 punkty]

Zadania	Uczeń:
15. Działka szkolna ma kształt kwadratu. Ile metrów siatki potrzeba na ogrodzenie tej działki, jeśli odliczyć 1 m na furtkę? A. 208 B. 207 C. 104 D. 103	oblicza długość łamanej;
18. Marta, robiąc 10 kroków, pokonuje odcinek drogi długości 6 metrów. Na przejście z domu do szkoły potrzebuje 300 kroków. Jaką długość ma jej droga do szkoły? A. 50 m B. 180 m C. 500 m D. 1800 m	określa w metrach długość drogi, korzystając z pomiaru w krokach.

2) Wykorzystywanie w sytuacji praktycznej własności liczb

[1 punkt]

Zadanie	Uczeń:
20. Do klasy VI chodzi 30 uczniów. Pewnego dnia 20% uczniów było nieobecnych. Ilu uczniów tej klasy nie przyszło wtedy do szkoły? A. 20 B. 10 C. 6 D. 5	oblicza procent danej liczby.

3) Wykonywanie obliczeń dotyczących czasu

[2 punkty]

Zadanie	Uczeń:
21. Klasa VI miała 5 lekcji, po 45 minut każda. Ile czasu upłynęło od rozpoczęcia pierwszej lekcji do końca piątej, jeśli jedna przerwa była 15-minutowa, a pozostałe 10-minutowe? Obliczony czas wyraż w godzinach. <i>Zapisz obliczenia i uzupełnij odpowiedź.</i>	• oblicza łączny czas trwania zdarzeń; [1 punkt] • poprawnie posługuje się jednostkami czasu i obliczony czas wyraża w godzinach lub w godzinach i minutach. [1 punkt]

Przykłady dobrych prac

Przykład 1.

$$5 \cdot 45 = 225 \text{ [min]}$$

$$3 \cdot 10 = 30 \text{ [min]}$$

$$225 + 30 + 15 = 270 \text{ [min]}$$

$$270 : 60 = 4,5$$

Odp. Od rozpoczęcia pierwszej lekcji do końca piątej upłynęło 4,5 godz.

Przykład 2.

$$60 + 3 \cdot 55 + 45 = 225 + 45 = 270$$

$$240 + 30 = 270$$

4 godz. 30 min.

Odp. Od rozpoczęcia pierwszej lekcji do końca piątej upłynęło 4 i pół godz.

Przykład 3.

$$45 + 10 + 45 + 10 + 45 + 10 + 45 + 15 + 45 = 270$$

Odp. Od rozpoczęcia pierwszej lekcji do końca piątej upłynęło 4 godz. i 30 minut.

Przykład 4.

1. lekcja 8.00 – 8.45

2. lekcja 8.55 – 9.40

3. lekcja 9.50 – 10.35

4. lekcja 10.45 – 11.30

5. lekcja 11.45 – 12.30

8.00 – 12.30 4 godz. i 30 min

Odp. Od rozpoczęcia pierwszej lekcji do końca piątej upłynęło $4\frac{1}{2}$ godz.

4) Wykonywanie obliczeń dotyczących powierzchni i pieniędzy

[3 punkty]

Zadania	Uczeń:
19. Aneta kupiła w szkolnym sklepiu 3 ołówki po 65 gr za sztukę i zeszyt za 1 zł 40 gr. Ile reszty otrzyma z 5 zł? ☒ A. 1 zł 65 gr ☐ B. 1 zł 95 gr ☐ C. 2 zł 95 gr ☐ D. 3 zł 35 gr	oblicza resztę pieniędzy po dokonaniu zapłaty za zakupiony towar;
22. Prostokątna podłoga w klasie ma wymiary 6,5 m i 9 m. Jedna puszka lakieru kosztuje 15,20 zł i wystarcza na pomalowanie 10 m² podłogi. Ile puszek lakieru trzeba kupić, żeby pomalować całą podłogę? Ile będą kosztowały? <i>Zapisz obliczenia i uzupełnij odpowiedzi.</i>	• oblicza pole prostokąta; [1 punkt] • oblicza całkowity koszt zakupu. [1 punkt]

Przykłady dobrych prac

Przykład 1.

$$a = 6,5 \text{ m}$$

$$b = 9 \text{ m}$$

$$P = a \cdot b = 6,5 \text{ m} \cdot 9 \text{ m} = 58,5 \text{ m}^2$$

$$58,5 \text{ m}^2 : 10 \text{ m}^2 = 5,85 \approx 6$$

$$6 \cdot 15,20 \text{ zł} = 91,20 \text{ zł}$$

Odpowiedź: Trzeba kupić 6 puszek lakieru. Będą kosztowały 91,20 zł.

Przykład 2.

$$a = 6,5 \text{ m}$$

$$b = 9 \text{ m}$$

$$6,5 \text{ m} \cdot 9 \text{ m} = 58,5 \text{ m}^2 \text{ — 6 puszek}$$

$$6 \cdot 15,20 = 91,20 \text{ [zł]}$$

Odpowiedź: Trzeba kupić 6 puszek lakieru. Będą kosztowały 91,20 zł.

Przykład 3.

$$6,5 \cdot 9 = 58,5 \text{ [m}^2\text{]} \approx 60 \text{ m}^2$$

$$6 \cdot 15,20 = 91,20 \text{ [zł]}$$

Odpowiedź: Trzeba kupić 6 puszek lakieru. Będą kosztowały 91,20 zł.

Przykład 4.

$$6,5 \cdot 9 = 58,5 \text{ [m}^2\text{]}$$

$$1 \text{ puszka} - 10 \text{ m}^2 - 15,20 \text{ zł}$$

$$2 \text{ puszki} - 20 \text{ m}^2 - 30,40 \text{ zł}$$

$$3 \cdot 30,40 = 91,20 \text{ zł}$$

Odpowiedź: Trzeba kupić 6 puszek lakieru. Będą kosztowały 91,20 zł.